

ταχύνουτος, διατάττει τὸν μέγαν χάνην ἐκ τῶν τεσσάρων ὁμομητρίων καὶ ἐκ τῶν ἀπογόνων αὐτοῖς ψηφίζεσθαι, ἐκτὸς τῆ μεδ' ἔχάνη. Διαταγὴ αὕτη φρόνησιν καὶ σύνεσιν πολιτικὴν δεικνύουσα· οἱ γὰρ ἑτερομήτεροι, ἑτερογνώμονες, ἑτεροῦρέπεις καὶ εσσιώδεις, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τυγχάνουσιν. Αποκληροῖ γέν τῆς ἀνωτάτω ἀρχῆς τὸς ἐξ ἑτέρων οἱ γεγενημένους παῖδας, καὶ ἀποδνήσκων Οκταῖν ἀνεῖπεν αὐτῷ διάδοχον.

Μ π α τ ῆ.

Τριάκοντα μυριάδας ἐκ τέττα τῆ στρατολογηθέντος νέε στρατῷ, ἄγει ὁ περίφημος Μπατῷ χάνης, ἐν ἄρισερᾷ ἔχων τὴν Κασπίαν, ἐπὶ τὸ Κασσάτη, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τὴν Κεμανίαν, καὶ νικᾷ κατὰ κράτος Κεδέν τὸν ἀρχιβασιλέα τῶν κεμάνων, καὶ πᾶσαν ἀναλήψεως αὐτὸν ἀφαιρεῖται ἐλπίδα. Απογνῆς δὲ παντάπασι τῶν ὄλων ὁ Κεδέν, ἐς Μοαγγουαρίαν μετὰ πενήκοντα χιλιάδων οἰκαρχιῶν, ἢ μᾶλλον σκηναρχιῶν, διασω-

ζεται, φύξιμον τόπον τὸν βασιλέα τῶν
μοαγγυόρων αἰτήσων, τὴν ἡγεμονίαν καὶ
τὴν δρησκείαν αὐτῷ δεξέσθαι ὑπισχνόμε-
νος. Βασιλεὺς δὲ Βήλας μεγάλως ἐπὶ τῆ-
τω ἡσθεῖς, τὸν ἐπικείμενόν οἱ καὶ ὅσον
ἔπω ἐκραγησόμενον κλύδωνα προορῶν, τοῖς
μεγιστάσιν ἀνακοινῆται τῷ Κεθρὲν τὴν αἴτη-
σιν. Μεγαλύνειν δὲ τὸ πρᾶγμα παρὰ τοῖς
μοαγγυόροις βεβλόμενος, ἐς τὰς ἀκρας τῆς
Μοαγγυορίας ἐξέρχεται, τὸν δυνατὸν σύμ-
μαχον καὶ ξένον ὑποδεξόμενος. Ἰκομένοις
ἔν ἐς Μοαγγυορίαν τοῖς κερμάνοις, μεγάλη
φιλοφροσύνη παρὰ τῷ βασιλέως φίλα φρο-
νῆντος καὶ πράττοντος γίνεται· χώραν γὰρ
αὐτοῖς ἐπεκλήρωσε καλλιῆν, εἰσοδοὺν δὲ
πρὸς ἑαυτὸν καὶ τῷ τυχόντι κερμάνῳ πάντη
ἐλευθέραν ἐπέτρεψεν, ὥς καὶ τῆς μοαγ-
γυόρες, ὡς ἐν δευτέρῳ λόγῳ τιθεμένους, ἐπι-
φρόνουν ἐγείρεσθαι.

Ἀλλὰ γὰρ Νεμέσεως ἔδεξιῶς καὶ τὰ
μοαγγυόρων καὶ τὰ κερμάνων βλεπθήσης, αἰ-
χρησαὶ ἐλπιδες τῷ βασιλέως αὐτίκα ἤχοντο.
Καλὸν μὲν ὁμόνοια, καὶ μυρίων ἀγαθῶν

πρύξενος· ἀλλὰ κινδυνεύομεν καὶ ταύτην,
 ὡσπερ καὶ τὴν παρθένον δίκην, πρὸ ἑκα-
 τονταετηρίδων πολλῶν ἤδη χαίρειν εἰπέσαν
 τῷ κόσμῳ, καὶ ἐξαστερισθεῖσαν, ἐν τῷ
 ἕρανῳ περ ἀναζητεῖν. Τὸ τῆς κτηματικό-
 τητος δίκαιον ἱερὸν, κρείσσονός τινος κα-
 ταστάσεως ὑπερανθρώπινον σχεδὸν ἔσης,
 καὶ τὸ ἀλλότριον ἀνέπαφον μένειν, ἅγιον·
 ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι καταποικίλλοντες καὶ
 πολλαπλασιάζοντες περιττῶς μάλα καὶ πα-
 ρὰ λόγον, καὶ ἐν ταῖς πολιτείαις νόμοις
 τὸν ὄρδον λόγον βάσιν τὰ πολλὰ μὴ ἔχουσι,
 χρώμενοι, τῆ τέλει τῶν πολιτειῶν ἀπο-
 τυγχάνουσι. Καὶ οἱ μοαγγυοροὶ καὶ κερμά-
 ναι διὰ τὸ ἑτερόηδες, ἑτερόνομόντε καὶ
 ἑτερόδησκον, διάφοροι ἐν πολλοῖς, εἰ μὴ
 ἐν πᾶσι, τυγχάνοντες, αὐτίκα ἐξεπολεμώ-
 θησαν, τῶν μὲν, ἀσελγέστερον, τῶν δέ,
 ἀπολιτικώτερον φερομένων· τὰς τε θυγα-
 τέρας καὶ τὰς γυναῖκας τῶν μοαγγυῶρων
 βλέποντες οἱ κερμάνοι, ἀφυλακτικώτερον
 καὶ ἐλευθερώτερον πρὸς ταύτας φέρεσθαι
 ἤρχοντο, τὸ πρᾶγμα πάνπαν οἰόμενοι

Bb

ἀδιάφορον· ὁ γὰρ τοῖς μοσγυδροῖς κακὸν ἐδόκει νόμῳ, τῷτο τοῖς κερμαῖοις ἐδόκει κάλλισον, νόμῳ πάλιν. Εἰδὲς γὰρ ἐντεῦθεν καὶ γάσεις, καὶ ὁ ἐκ τέτων ἐκραγεῖς ἐκ ἐμφύλιος, ἀλλ' ἐμφίλιος ἢ ἐγγένιος πόλεμος, ὃς ἐμφυλὶς ἐχ' ἤττον ὑπάρχει σκληρὸς καὶ ὀλέθριος.

Μὴ σε, φίλε ἀναγνώσα, τὸ πρᾶγμα κινεῖτω ἐς ἀγανάκτησιν, μηδὲ δυσχέραινε, μηδὲ χαλέπαινε ἐπὶ τέτῳ· ἔ γὰρ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμοίως τὰ καλὰ καὶ κακὰ νενομίσαι καὶ διήρηται. Ἰδέ σοι καὶ ἕτερα παραδείγματα. Τοὶ δὲ σκύδαι, καλὸν νομίζοντι, ὃς ἄνδρα κτανῶν, ἐκδείρας τὰν κεφαλὰν, τὸ μὲν, κόσμον πρὸ τῆ ἵππε φορεῖ, τὸ δ' ὀσέον χρυσώσας καὶ ἀργυρώσας, πίνει ἐξ αὐτῆ καὶ σπένδει τοῖς θεοῖς· ἐν δὲ τοῖς ἔλλασι ἕδεν' ἐς τὰν αὐτὰν οἰκίαν συνελθεῖν βέλοιν' ἂν τις τοιαῦτα ποιήσαντι. Μασσαγέται τὼς γονέας κατακόψαντες (ἐπεὰν γέρων τις κάρτα γένηται, ὡς φησιν Ἡρόδοτος), κατεσδίοντι, καὶ τάφος κάλλισος δοκεῖ ἡμεν ἐν τοῖς τέκνοις τεθάφθαι· ἐν

δὲ τῇ Ἑλλάδι, ἂν τις ταῦτα ποιήσῃ, ἔξε-
λαθεῖς ἐκ τῆς Ἑλλάδος, κακὰ ἀποδάνη, ὡς
αἰσχρὰ καὶ δεινὰ ποιέων. Τοὶ δὲ πέρσαι,
κοσμεῖσθαι τε, ὥσπερ τὰς γυναῖκας καὶ
τὼς ἄνδρας, καλὸν νομίζοντι, καὶ τῷ θυ-
γατρὶ καὶ τῷ μητρὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ συνί-
μεν. εἰ δὲ ἔκλανες καὶ αἰσχρὰ καὶ παρά-
νομα! ἄνθοις τὰς κόρας πορνευθεῖσας, καὶ
ἀργύριον ἐνεργήσασθαι καὶ ἔτω γάμα-
σθαι, καλὸν δοκεῖ ἡμεν. ἐνδὲ τοῖς Ἑλλασι
ἔδεις κε θέλει γαμᾶν. Μακεδόσι καλὸν δο-
κεῖ ἡμεν, τὰς κόρας πρὶν ἀνδρὶ γάμασθαι,
ἐρᾶσθαι τε καὶ ἀνδρὶ συγγίνεσθαι, ἐπεὶ
δὲ καὶ γαμεῖται, αἰσχρὸν. Ἑλλασι δ' ἄμφω
αἰσχρὸν.

Ἀνάγνωθι τὸν Ἡρόδοτον, τὸν μέγα
διδάσκαλον τῆς ἱστορίας Πολύβιον, τὸν
Στράβωνα, τὸν Πανσανίαν, ἕς αἰσχρῆ
σοι πολλὴ μὴ ἀναγνόντι καὶ περὶ τὴν ἑλ-
ληνικὴν γλῶσσαν σπεδάσαι λέγοντι, ἔτι δὲ
περιηγήσεις καὶ ἱστορίας νεωτέρων, καὶ ὄψευ-
τὲς ἀνδρώπεις πολλάκις σεβομένους καὶ ἱερὰ
οἰομένους καὶ τὰ ἐκ διαμέτρους παντάπασιν

B b s

ἀντικείμενα· καὶ συνήθεια καὶ ἀσυνήθεια,
 τὰ πολλὰ τὸ πᾶν ἐνταῦθα, καὶ ἕδεν ἕτερον.
 Λαμᾶν, ἄκρον ἡγεμόνα καὶ ἄκρον ἀρχιε-
 ρέα, καὶ ὡς θεὸν γεραιρόμενον τοῖς τῷ Θι-
 βέτ οἰκήτορσιν, αὐτόν τε καὶ τῷ ἡγεμο-
 νικῆς ὑπηρέτας ἅπαντας πολιτικῆς καὶ πο-
 λεμικῆς, ἀγαμίαν δημοσίᾳ ἐπαγγεῖλαμένους,
 ἐν ταύτῃ δεῖ, τῷ δοκῶντι γε, ἐπιμένειν ἐς
 πᾶντα τὸν βίον. Δάϊρον δὲ τὸν τὰ πνευ-
 ματικὰ τῶν ἰαπωνῶν ἀναδεγμένον, καὶ
 ὡς θεὸν καὶ τῷτον γεραιρόμενον, δώδεκα
 δεῖ γυναῖκας δημοσίᾳ νυμφεύεσθαι· παρ'
 αὐτάς δὲ, ὡς ἄκρω ἀρχιερεῖ, ἕξεςιν αὐτῷ
 καὶ ὄλοις τάγμασι παλλακίδων μίγνυσθαι
 καταλαγνεύοντα καὶ καταπορνεύοντα. Ἦ-
 σαν ποτὲ ἐν τῇ μήπω χριστιανῇ Ἑλλάδι ἀφω-
 σιωμέναι οἰκοδομαὶ ἱερῶν σωμάτων ἐς οἰ-
 κησιν· ἦσαν καὶ ἐν τῇ χριστιανῇ, καὶ εἰ-
 σιν ἔτι παραπλήσια· ἐκάτεραι κᾶκεῖναι
 καὶ αὐταὶ πλυσίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν
 περὶ τὰ θεῖα σπευδάζοντων ἀναθήματα·
 κᾶνταῦθα κᾶκεῖ, θεοσέβεια καὶ θεαρέσκεια
 κοινὸν σκοπέμενον, καὶ τῶν ἀναθέντων καὶ

τῶν τὰ ἀναδήματα οἰκισῶν· ἀλλ' ὁ τρόπος τῆ δεαρεσκεῖν καὶ δεοσεβεῖν, δεμιτὸς ἐκατέραις ὦν, καὶ δεάρεσος ἐξ ἴσθ καὶ δεοφιλῆς δοκῶν, ἐκ διαμέτρου ἦν ἀντικείμενος, καὶ ἐκάτεροι καὶ ἀντικείμενα πάντα ἀλλήλαις πράττεσαι, φίλα δεῶ ποιεῖν, καὶ δεαρεσεῖν ἐπ' αὐτοῖς τέτοις ὄντο· καὶ ἐς χρηματισμὸν ἔπειτα παρὰ τὸν σκοπὸν τῶν ἀναδημάτων ἄμφω ἐξοκείλασαι, τρυφᾶν ἐν ἀεργίᾳ βεβλόμεναι, ὑπὸ μομφῆν ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις ἐγένοντο· καὶ τὸ ἐλεήμων, ὃ σὺ παίζεις ἐνίοτε φίλε, ὡς τετριμμένῳ νῦν, σπυρδὴ παλαιοτάτη ἐτύγγανεν. Εἰτις σοι ἀπορία, φίλε, ἀνάγνωδι τὸν Στράβωνα καὶ ὄψει σαφέστερον. Μυρία σοι παραπλήσια παραδείγματα, καὶ ἕδεν ἑναγές, ἕδεν ἀνόσιον, ἕδεν ἀπάνδρωπον, καὶ ἀποτρόπαιον καὶ βδελυκτέον καὶ συγητέον διὰ τῆτο, ἀνοσίωτον καὶ ἀνιέρωτον οἱ ἄνδρωποι εἶασαν, ἀπατώμενοι πάντως καὶ τῆ ὀρθῆ λόγῃ, ὅν ὡς ἰδυντήριον παντὸς ἡμῶν τῆ βίῃς ὁ δημισργὸς ἡμῖν ἐνεκόλαψε, παρεκτρεπόμενοι. Οἰκτεῖρε τοίνυν τὰ τῶν ἀνδρώ-

πων μᾶλλον ἢ ἐπὶ τέτοις χαλεπαίνε. **Εἰ**
δὲ δεῖ πάντως καὶ χαλεπαίνειν καὶ ὀργίζε-
σθαι, κατὰ γελοίων καὶ βαρβάρων διατα-
γῶν ἢ ὀργῆ καὶ ἢ χαλέπανσις ἀνεσράφθω-
σάν σοι καὶ ἐκκεκενώσθωσαν.

Ἡ ὀρχή τῶν κερμάνων, ἢ παρὰ τῶν
ἁσιατῶν Καπτσχὰκ ὀνομαζομένη, ἤρχετο
ἀπὸ τῆς Θλτσ, μᾶλλον δὲ ἀπὸ τῶν δυτικῶν
ὄριων τῆς Κραϊοβικῆς, καὶ διῆκε μέχρι
Ιαῖκ καὶ ἐπέκεινα μέχρι τῶν Ἐλεῦτερ, καὶ
εἰς μικρὰν καὶ μεγάλην διηρεῖτο Κερμανίαν.
Ἡ μὲν μικρὰ Κερμανία περιεῖχε τὸν Ρωμ-
νικὸν ἀγρὸν, τὴν Μολδόβαν καὶ τὰ μεσημ-
βρινὰ τῆς Ρωσσίας μέχρι Τανάϊδος· τὰ δὲ
πέραν Τανάϊδος καὶ Βόλγα καὶ Ιαῖκ ἢ με-
γάλη ἦν Κερμανία. Ἀλλὰ μὴ οἷε τὴν ἐκ-
τασιν ταύτην καὶ τὰ ὄρια ἐπὶ πολὺ εἰσισμα
διαμένοντα· δεῶρει δὲ ταῦτα ταλαντευό-
μενα, ὡς ἀσατῆσαι πλάσιγγες, καὶ νῦν μὲν
ἐκτεινόμενα, νῦν δὲ συσελλόμενα· ὅπερ
γὰρ καὶ νῦν εἶδες τὴν θρουλλεμένην καὶ διαι-
ωνίζουσαν τρόπον τινὰ δοκῆσαν ἰσοσαθμίαν
τῆς Εὐρώπης καταπληγεῖσαν καὶ ἀσατῆσαν

διὰ τῆτο, καὶ κατακλονεμένην ἐπὶ πολὺ, εὐχολῆ γε ἂν κρεῖσσόν τι ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ἰθεῖν δυνηθεῖς. Πόλεις δὲ δι' ἐμπορίαν ἦσαν ὀνομασαι, ἡ Τάνα, τὸ νῦν Αζάκιον, ἡ Ταναῖς τῶν παλαιῶν, ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος ὑπὸ τῶν ῥέσων κατασκαφεῖσα. Τάρκα, τὸ νῦν Ασραχάν, τὸ ὑπὸ τῶν μογγέλων, ἐν τῷ εἰκοστῷ τετάρτῳ ἐνιαυτῷ τῆς δεκάτης τρίτης ἑκατονταετηρίδος, ἄλῃν. Σαράτ, πέραν τῆ Βόλγα, ὅπερ καὶ τὰ βασίλεια τῆ Κεδέν ἦν· καὶ ἡ Κασπία θάλασσα, θάλασσα τῆ Σαράτ ὀνομάζετο. Εἶλω καὶ αὕτη νῦν ὑπὸ τῶν μογγέλων.

Μπατῆ μὲν ἐν τὴν μεγάλην Κεμανίαν τὴν πέραν τῆ Βόλγα κατασρεφάμενος· τὰ γὰρ ἐντὸς τῆ Βόλγα ἤδη πρότερον κατέσραπτο, καὶ ἐκτίλας ἔτω τὰς ρίζας τῆς κεμανικῆς δυνάμεως, καὶ τῶν βεργάρων, ὑποχειρίων ἤδη ὄντων, καὶ τῆς μητροπόλεως αὐτῶν ἐαλωκυίας ἤδη, πόλεως ἀξιολόγῃς διὰ τὴν ὀχυρότητα, κειμένης ἐν τῷ ἔσ πάνυ τοι κατωτέρῳ τῆ Καζάν εὐματι τῆ Κάμα πο-

ταμῶ, τρέπεται εἰς τὰ ἐνδότερα, ἐπιτρέ-
 χων ὅτι τῆς εἰς τὴν Ρωσίαν. Αυτὴ δευτέρα
 εἰς τὴν Ρωσίαν ἐσβολὴ τῶν μογγόλων, ἐν
 ἧ καὶ μέχρι τῶν πλησιοχώρων τῶ μεγάλῃ
 Νοβογορόδ ἀφικόμενοι, καὶ τὴν Μόσχαν
 καὶ πολλὰς ἄλλας πόλεις ἀποτεφρώσαντες,
 καὶ ἀνδρωποκτονίαν ὅτι πλείστην οἱ βάρβα-
 ροὶ ἐργασάμενοι βαρβαρότατα, καὶ πᾶν ὃ
 ὅσα συνεπάγεσθαι ἔκ ἐβέλοντο ἢ ἔκ ἐδύ-
 ναντο, ἀπολλύντες, ἀνεχώρησαν. Ἐν ταύτῃ
 τῇ λυσσεπιδρομῇ Κοσέλσκον οἱ βάρβαροι
 ἐνδοξοτάτην πόλιν, ἀξίαν μνήμης ἡμῶν,
 εἰπὲρ τις ἄλλη, διὰ τὴν ἀνδρίαν καὶ εὐγέν-
 νειαν καὶ μεγαλοφροσύνην τῶν κατοίκων,
 πολιορκῶσι. Οὗτοι γὰρ τῶν ἀειμνήστων
 ξανθίων, καυνίων καὶ σαγαυτίων ἠρωισμῶ
 μὴ ἀπολείπομενοι, τὸν μετ' ἀθανάτου θό-
 ξης λαμπρὸν καὶ κάλλιστον θάνατον εἶλοντο,
 ἀνδρείως ὑπὲρ πατρίδος ἀμυνόμενοι, καὶ
 πολλὰς χιλιάδας βαρβάρων ἀποκτείναντες,
 μαχόμενοι τὴν κάλλιστην μάχην, καὶ κάλ-
 λιστον ἑτέροις παράδειγμα παρεχόμενοι.
 Οἱ δὲ βάρβαροι κατασκάψαντες ἔπειτα τὴν

πόλιν, καὶ κακὴν πόλιν, ὡς κάκισα πα-
θόντες, τὴν καλλίστην καὶ πολλῶν ἐπαίνων
ἀξίαν πόλιν, ὀνομάσαντες, εἰς τὰ κατω
παραβόλγια ἐπανέκαμψαν.

Τῷ δ' ἐφεξῆς ἐνιαυτῷ ὁ Μπατῆ χάνης
τῆ μεσημβρινῆ Ρωσσίᾳ ἐπελαύνει, καὶ οἱ
μογγόλοι ἤττον τηνικαῦτα φονομανῆσιν,
ὡς ταπεινώσαντες ἤδη ἄλλε τὴν χώραν ταῖς
προτέραις αὐτῶν λωσθεπιδρομαῖς, καὶ ἤδη
ἐπιτηδεῖαν, ὡς ὑπειρηκῦϊαν, ὑπήκοον γε-
νέσθαι τῷ μεγάλῳ χάνῃ ἀπεργασάμενοι.
Υποχείρια δὲ τὰ ἑῷα τῆ Κιοβίε ποιήσας,
ὁ Μπατῆ, μετὰ δυνάμεως μεγάλης, ἐν
μέσῳ χειμῶνος, τολμηρότερος καὶ εὐτυχέ-
ερος πολλῶν ἄλλων, περιφρονῶν καὶ τὴν
τῆ χειμῶνος ἀγριότητα, πρὸ ταύτης τῆς
μεγάλης πόλεως παράγινεται. Στησάμε-
νος δὲ τὰς πολιορκητικὰς μηχανὰς καὶ ἐλὼν
ταύτην καὶ φιλικῶς χρησάμενος, καὶ ὑπή-
κον ποιήσας τῷ Οκταῖ, χωρεῖ πρὸς τὸ δυ-
τικώτερον, προπέμπων ἀγγέλους τοῖς ἔθνε-
σι, τὴν παράδοσιν καὶ ὑποταγὴν αὐτῶν τῷ
μεγάλῳ χάνῃ ἀπαιτήσοντας, ὡς μόνῳ δεύ-

Δεν ἐπὶ γῆς βασιλεύειν ἐπιτετραμμένω, καὶ
καὶ τοῖς ἀνανεῦν καὶ μὴ δέχεσθαι τὰ
κελευόμενα τολμῶσιν, ἕως ὡς ὑποσάτας οἱ
μογγέλοι ἐνόμιζον. Χωρεῖ τοίνυν πρὸς
τὸ δυτικὸν, καὶ λεηλατήσας Πόλσκαν, Σι-
λεξίαν, Μοραβίαν, ἐμπίπτει μετὰ πεντή-
κοτα μυριάδων στρατῶ εἰς τὴν Μοαγγυο-
ρίαν, ἐκ Γαλιτίας, Πόλσκη, Σιλεξίας,
Μοραβίας καὶ ἐκ τῆς βορρῆς τῆς Μολδόβης,
λυσοσφονῶν πάντα τὰ προσυχόντα, ἐπειδὴ
ὁ βασιλεὺς τῶν μοαγγυόρων ὑποταγῆραι
τῷ μεγάλῳ χάνῃ ἔκ ἠθέλησε, καὶ ἀνειπεῖν
ὑπήκοον τῷ Οὐταῖ τὴν χώραν αὐτῶ, ἀπη-
νήρατο. Τέτο τοῖς μογγέλοις δρησκομα-
νίαν πολιτικὴν νοσῶσιν, ἡ μεγίστη καὶ με-
γίστης ποινῆς ἀσέβεια ἐνομίζετο.

Ο δὲ ἄδμιος Βήλας τὸν ἐκραγέντα καὶ
ἐπσκήφαντά οἱ λαῦρον κλύδωνα ἀποτρέψαι
καὶ ἀποκρῆσαι μὴ δυναθεῖς, καὶ πάση
πάντῃ ἀπογνῆς ἀντιτάσεως, φυγῇ ἐξωνεῖ-
ται τὴν σωτηρίαν, καὶ τοῖς ὑπηκόοις τῆς
αὐτοῦ ἐπέταξεν, φεύγειν ἕκαστον ὅσοι κα-
ὄπως βέλοιστό τε καὶ δύναιτο. Φεύγει τοῖ

νον καὶ ἔτος καὶ ἐν τοῖς παραλίοις τῆ ἀδρι-
ατικῆ κόλπῃ πνευσιῶν παραγίνεται, καὶ
ἐδ' αὐτῆ φύξιμον χωρίον εὐρῶν, ἐς νῆσον
τινὰ τῶν προκειμένων τῆς παραλίας πε-
ραιῦται καὶ ἐκεῖ διασώζεται· ἴλαι γὰρ μογ-
γέλων ζωγρῆσαι τῆτον ἐπιταχθεῖσαι, μέχρι
τῆς παραλίας ταύτης λωσσοδιώκῃσι· ἀπο-
τεχῆσαι δὲ τῆ Βήλα, τὰς παραλίας ἐκπορ-
θεῖσαι καὶ πυρπολῆσαι πόλεις, ἐξ ὧν ἦν καὶ
τὸ Κάταρον, καὶ ἀνατρέφῃσι πρὸς τὸν γά-
νην, λωμαινόμεναι τὸ πᾶν καὶ ληίζῃσαι.

Ἡ δὲ μογγελικὴ μοῖρα, ἡ διὰ τῆ βο-
ρεῖς τῆς Μολδόβης, διὰ τῶν προσχώρων
τῆς Σατζιάβης ἐς τὸ Αρδέλιον εἰσφρήσασα,
ἐμφανείσα αἰφνιδίως τῇ Ρόδνῃ, ὄρεινῳ πο-
λιχνίῳ ὑπὸ πολλῶν καὶ ἀνδρείων ῥεμῆνων
κατοικημένῳ, ἀντίστασιν ἔ μικρὰν εὐρεῖσα,
ὀπισθοδρομεῖ μηδὲν ἀνύσασα, καὶ ὑπο-
σρέφειν τάχα μηδέποτε μέλλειν δείκνυσιν·
οἱ δὲ ῥεμῆνοι ὑπερησθέντες ἐπὶ τῆτῳ, καὶ
παντὸς κινδύνῃ ἔξω εἶναι ὑποτοπάσαντες,
καὶ περὶ συμπόσια σπευδάζοντες, ἔλαθον
ιδόντες ἑαυτῆς ὑπὸ μογγέλης, ἐξ ἀπροόπτῃς

σφίσιν ἐπιτεθέντας ἐν Ρόδῳ. Κλίνουσι γὰρ τὸν ἀρχένα οἱ βέλτισοι ἡμῶν ῥεμῆνοι, καὶ δύνειν Διονύσῳ ἐν τοιούτοις καιροῖς ἀφροσύνην εἶναι μαδόντες, ἑξακόσιοι ἐξ αὐτῶν ὑπὸ τὰς μογγελικὰς σημαίας στρατεύειν ἀναγκάζονται, καὶ πολλὰ τοῖς μογγέλοις ἐς τὴν ἐν τῷ Γύλα Οραδιεμάρε λυσιτελεῖσιν ἄλωσιν.

Οἱ μογγεῖλοι ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ευρώπης μένοντες, λυσοῦσι κατὰ τῶν μοαγυόρων, τὴν ἀρχηγεμονίαν τῆ μεγάλῃ χάνῃ γνωρίσαι μὴ βεληθέντων, καὶ πάντας ἀνηλεῶς καὶ ἀπανδρώπως τῆς συναντωμένους σφίσι κατασφάζουσι, μηδεμίαν φειδόμενοι ἡλικίας, δροσκομανῶντες κατὰ τῶν ἀδελφόντων τῆ μεγάλῃ χάνῃ τὴν μονοκρατίαν, ὡς περ καὶ ἄλλες βλέπομεν τῆς ἀρτιτύκων βρεφῶν μὴ φειδομένους, ἀλλὰ διὰ παρόμοιον αἴσχισον εἶδωλον, πυρὶ παραδίδοσθαι βαρβάρωτατα ἐπιτάττοντας. Παραπλήσια δὲ καὶ τὴν λοιπὴν Ευρώπην οἱ μογγεῖλοι ποιήσιν ἔμελλον κακὰ, ἐπιδεξίῳ ὀρμητηρίῳ τῇ χώρᾳ χρώμενοι· κἀντεῦθεν ὡς ἀφ' ἐξίας

σφοδρότατα διαπύρε, ροιζηδὸν φερόμεναι αἱ κατεμπρησικαὶ ἀκτῖνες, καὶ πολλαχῆ τῆς Εὐρώπης προσβάλλουσαι, πυρπολῆσαι καὶ κατεμπρῆσαι πάντως τὰ πάντα ἔμελλον. Ἀλλὰ γὰρ ἰσποδρομέως ἔωθεν ἔλθόντος, ἀπροσδοκῆτως, ἀγαθῆ τύχῃ τῆς Εὐρώπης, τὴν χώραν καταλιμπάνουσι, καὶ ἐπὶ τῶν ἐσίων ἀπαίρουσι· καὶ ἐπιστρέφοντες λεηλατῆσαι Μπόσναν, Σερβίαν, Βεργαρίαν, Ρωμηνίαν, καὶ, ἐνὶ λόγῳ, τὰ κατ' ὁδὸν ἅπαντα.

Ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν μοαγγυόρων ὑποσρέψας ἔπειτα, λύκων καὶ ἐτέρων σαρκοφάγων θηρίων πλήθεσαν τὴν Μοαγγυορίαν κατέλαβεν, ἅπερ τὰ τῶν κατεσφαγμένων μοαγγυόρων ἄταφα πτώματα, βορὰν ἀκίνδυνον ἐκ περισσίας χορηγῶντα, ἐς αὐτὴν ἐφείλκνε. Προσεδείσθω καὶ τὰ ἐφεξῆς δύο ἀπὸ πολλῶν, πολιτικῆς δρασκομανίας καὶ βαρβαρότητος παραδείγματα. Νεαὶ μοαγγυόραι τῶν ἐπισήμων περὶ τὰς τριακοσίας ἐξαιτησάμεναι τὴν ἔντευξιν τῆς Μπατῆ, φείσασθαι σφῶν αὐτῆ ἐδέοντο, καὶ

μείλιμα αὐτῷ ἑαυτὰς προσφέρειν παρῆδοσαν, ὁδὲ πάσας, ἀτεγκτος παντάπασι μενῶν, κατασφαγῆναι ἀπανδρῶπως ἐπέταξεν. Ἦσαν οἱ ἐν τοῖς μογγελοῖς στρατεύμασι μορφῇ μόνον ἀνδρῶπινη λύκων καὶ τίγρεων διενηνόχουσαν, οἱ κρέατα σφαζομένων μοαγγυορίδων ὀπτῶντες ἢ ἔφουτες, κατεβίβρωσκον, καὶ τὰς μαστὰς αὐτῶν τοῖς σφῶν ταξιαρχαῖς, ὡς ἐξαίρετόν τι, καταβρώσκουσιν οἱ βάρβαροι ἔπεμπον. Ἄλλ' ἄρα ἐχ' ὑπερβολὴν καὶ ταῦτα καὶ πλάσματα δερμῶν καὶ χυδαίων συγγραφέων, ἐκκεκαυμένων ἤδη τῷ ὑπερβάλλοντι ἔχθει τὰς κεφαλὰς, καὶ πλεοναζόντων διὰ τῆτο καὶ περισσευόντων καὶ ἐκρηγνυμένων ἐν πασι μᾶλλον δὲ, βλομένων τὰς μογγέλας μισητοτέρας καὶ ἀποτροπαιοτέρας ἔτω πολὺ παρασήσασθαι; Πάντως καὶ ὁ Βήλας ὑποσρέψας, ἔπᾶντη ἔρημον κατέλαβε τὴν χώραν, ἐδ' ὄλην πλήθεσαν σαρκοφάγων θηρίων.

Ἡ δ' αἰτία τῆς ἀπροσδοκῆτε ταύτης ἀναχωρήσεως, ὁ θάνατος ἦν τῆ μεγάλα

χάνη· ἔδει γὰρ τὸν Μπατῦ ὡς τῷ τζιγγη-
σχανικῷ οἴκῳ πρεσβύτερον, παρόντα εἶναι
τῇ τῷ μεγάλῃ χάνῃ ἐκλογῇ καὶ ψηφίσει.
Ἀλλὰ γὰρ ἐς τὰ παραβόλγια ἀφικόμενος,
καὶ πυθόμενος ὅτι Τζιαγατάης ὁ πατρά-
δελφός εἴη ὁ ἀποδανὼν, ἀλλ' ἐκ Οὐταῆς,
τῆς ἐς τὸ Καρακορὰν ὁδὸ ἀπέσχετο, καὶ τῇ
κατακτήσει τῶν πέραν τῷ Βόλγα βορείων
τόπων ἐνασχολεῖται, καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν
μογγέλων μέχρι τῷ κατεψογμένῳ ὠκεανῷ
ἐξέτεινε, τὸς ἐκεῖ τόπους ὑποχειρίας ποιη-
σάμενος. Ἐπανακάμψας δὲ ἐς Καζὰν, πό-
λιν κτίσμα μογγέλων, ἀπὸ κακιάβης κατὰ
τὴν ἐδρεδείσης, ἕτως ὀνομασθέν, αὐτῷ
κατάρκειναι ἐβέλετο, τῆς κατακτηδείσης
αὐτῷ μεγάλης ἀρχῆς μητρόπολιν καὶ ἀρ-
χεῖα ποιέμενος. Ἀλλὰ γὰρ μετὰ ταῦτα,
καθὲρ ἀποδανόντος τῷ ραδιεργίαις καὶ δο-
λοπραξίαις καὶ πρᾶξινοπίαις γυναικῶν, ἔ-
μην δὲ τῇ τῶν τζιγγησχανιδῶν ἐκλογῇ, τὴν
ἀνώτατῃ ἀρχὴν ἠμφισμένης, ἀπήλθεν ἐς
τὸ Καρακορὰν, καὶ προεδρεύον, Μαγγῶ
νιὸν Τελλῆ ἀνεῖπε μέγαν χάνην. Τῶτον

ἀποδανόντα διαδέχεται ὁ ἀδελφὸς αὐτῆ
 Κεμπλαῆς, ὃς καὶ τὸ ὑπόλοιπον τῆς Σίνης
 ὑποχείριον ποιησάμενος, ἐντὸς τῆ μεγάλης
 τεύχεσ τὸν θρόνον τῆς μεγάλης ἀρχῆς μετέ-
 θεκε. Τηνικαῦτα ἡ ἀρχηγνή αὐτῆ ὄρωσα
 τὴν ἀρχιγυναῖκα τῆς Σίνης αὐτοκράτο-
 ρος, αἰχμάλωτον ἤδη γεγονυῖαν, ἐδάκρυσε
 λέγουσα, οἷα τὰ ἀνδρώπινα! ἄρ ἢ καὶ τὲς
 ἡμετέρας ἀπογόνους παραπλήσια περιμένει
 δεινὰ, διὰ τὸ τῆς τύχης ἄλλοπρόσαλλόν τε
 καὶ εὐμετάβλητον, προαισθανομένη, οἴο-
 νει καὶ προορῶσα, ὃ καὶ συνέβη ἔπειτα,
 ἑκατονταετηρίδος ὄλης μὴ παρελθούσης;

Παῖς ἐκ ταπεινῆ παντάπασι γένους ὀρ-
 μώμενος, καὶ ὑπηρέτης τυγάνων μαγείρω
 ἐν μοναστηρίῳ μοναχῶν τάγματος, ἔς μπόρ-
 τζες ἐκεῖ καλῶσι, εἰσεων μεγάλων ἀνα-
 φρυσῶν, καὶ τὴν Σίναν κακωμένην ἐκ τῆ-
 των καὶ πάσχουσαν ὄρων, καὶ ἀγανακτήσας
 ἐπὶ τέτοις, ἢ καὶ ὡς εἰδιον δόξης καὶ κρείτ-
 τονος βίβ ἐκλαβῶν, τρίποδας, λέβητας,
 κακκάβια, τήγανα, τρυβλία, παροφίδας,
 ὄλμους, ὑπερα, ἐσχάρας, κοχλιάρια, ὀβε-

λες, δαυλές, καὶ πᾶσαν τὴν λοιπὴν μαγει-
 ρικὴν ἀηδίαν ἀφείς, ξίφος περιεζώσατο καὶ
 τόξον ἤψατο, καὶ ταξειδίῳ πάντως πρῶτον
 ἐν μικροῖς εὐτυχῶν δι' ἀνδρίαν μεγάλην
 καὶ φρόνησιν σπανίαν καὶ ὀξεῖαν σύνεσιν,
 τάχις τάξεις ὄλας καὶ πολυάριθμα στρα-
 τεύματα ἀνεκτέησατο, καὶ τὰς μογγέλας ἐκ
 τῆς Σίνης ἐξέωσε, καὶ οἱ σιναῖοι, καὶ περ
 ἐκ ταπεινῶ πάντῃ γένεος ὄντα, καὶ ἐκ τα-
 πεινοτάτῃ ἐπαγγέλματος, ὡς μπονζικῶ μα-
 γείρῃ ὑπηρέτην τυγχάνοντα, αὐτοκράτορα
 τῆς Σίνης, τῆς μεγίστης ὑφ' ἡλίον ἀρχῆς,
 εὐγνωμονῶντες ἀνηγόρευσαν. Κῆ ἦν τῶ
 ὑπομαγείρῃ τὸ ὄνομα, ὅς ἐξ εὐτελεστάτῃ
 διὰ πτωχείαν ἐπαγγέλματος, ἀνέβη ἐς τὸ
 ἀξίωμα τὸ ἀνώτατον. Βασιλεύων Κε-
 μπλαῆς ἐν τῇ Σίνῃ, ἀποθανόντος τῶ μογγ-
 γέλας ἡγεμόνος ἐν τοῖς παρευφρατίοις μέ-
 ρεσι, τὸν διάδοχον ἐκεῖ καὶ ἀδελφὸν αὐτῶ
 Χελακῶ ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ διὰ δόγματος ἐπε-
 ῶρωσε. Πρᾶγμ' ἀνήκεσον καὶ ξένον τῇ
 ἑσθρία, ἐπικύρωσιν ἡγεμονίας ἀπὸ Σίνης
 εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Ἀσίας ἔρχεσθαι, ἀγνωσ-

μένης κοινῶς ἐνταῦθα καὶ τῆς ὑπάρξεως
τῆς Σίνης. Συνεστράτευσαν δὲ ἐν τῇ φοβε-
ρᾷ ἐδνεπιδρομῇ τῷ Μπατῆ, Καγῆ υἱὸς τῷ
Οκταῖ (μέχρι τινὸς μόνον), Μπαῖδαρ, υἱὸς
τῷ Τζιαγατάη, καὶ ὁ περίφημος στρατηγὸς
Σεΐδας, ὃς ἐν τῷ ἀνατολικωτάτῳ τῆς Ἀσίας
ἐκπολιορκήσας πόλεις, ἦλθε καὶ ἐς τὸ μέ-
σον τῆς Ευρώπης ἐς τὴν Μοαγγυορίαν, ταῦ-
τὰ ποιησόμενος.

Ο Ι Ο Ι Τ Ι Ν Ε Σ !

Τῶν δὲ κερμάτων, οἱ μὲν ἐν τῇ Μοαγ-
γυορίᾳ, πολλάκις ἐς χεῖρας ἔλθόντες τοῖς
μοαγγυόροις, καὶ περ τῷ βασιλέως ἐκ παν-
τὸς τρόπου ποιῆντος ἐξηρησθῆσαι αὐτῷ τέ-
τες, καὶ γυναῖκα τῷ υἱῷ ἡγεμονίδα κερμά-
ναν ἀρμοσαμένην, τέλος ἐταπεινώθησαν,
καὶ δρασκείαν καὶ ἔδιμα καὶ γλῶσσαν,
ὥσπερ καὶ ἡγεμονίαν, τοῖς μοαγγυόροις
ἀπέβαλον· οἱ δὲ ἐν τῇ Ρεμβνίᾳ κατὰ μι-
κρὸν ἔπειτα καὶ ἔτοι τὰ αὐτὰ, τοῖς ῥεμέ-
νοις ἀναμιγέντες ἔπαθον. Ο μὲν ἔν βασι-
λεὺς τῶν μοαγγυόρων, τῷ πάππα προσκει-